

Ady Endre:

Az őszt muzsikája

*Most is együtt a Csönd és a Lárma,
Az Ősz csak bennünk változott,
Ódon és nemes muzsikája,
Ha van szép szív, ma is megleli.*

*Színe, könnye, búja a régi,
Nótái is a régiek,
Tud altató szépet mesélni,
De fölúj régi sebeket is.*

*Szépek, akik ma élni mernek,
Egy-egy feledő mosolyuk:
Drága, élet-folytató gyermek
S minden könnyük felébredt halott.*

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK	3
ANNO	3-4-5-6
A NOE ÉLETÉBŐL	
<i>Őszi Találkozó</i>	
Családok lettünk egy még nagyobb családban	6-7
Átöleltük a gyulai várat	7
<i>Varga Domokos Közéleti Kollégium</i>	
(Az emberi összefogás és a családi értékek fontossága)	8
<i>Híd a nemzedékek között</i>	9-10-11
PÁLYÁZAT	
A Családjainkért Alapítvány pályázata	11
HELYI SZERVEZETEINK ÉLETÉBŐL	
A Magyar Mese Napja Iváncsán	12
Felsőoktatási támogatás a kecskeméti egyesületben	12
A kecskeméti gyerekek „béke-szigete”	13
Biciklitúra Somogyban	13-14
Lábatlani nagycsaládos gyerekek a budapesti Állatkertben	14
Gyerektábor Monoron	15
Nagycsaládos játszótér Pécsett	15
Egy éves a Nagycsaládosok Tomajmonostorai Egyesülete	16
ÉLETÜNK	
Miért kiabálunk, amikor dühösek vagyunk?	16
CSALÁDI ÉLET	
Életek a kezünkben	17
GYERMEKKUCKÓ	
Mese az őszi ről	18
Miért színesek az őszi falevelek?	18-19
Falevelek minden mennyiségben!	19
Dörmögő Dömötör	20
HIRDETÉSEK, KEDVEZMÉNYEK	21, 22, 23
ÖRÖMHÍREK	24

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűnek minősülnek.
A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk!

Felelős szerkesztő:
SZÉKELY HAJNALKA, elnök
Főszerkesztő:
MÁRKI LÁSZLÓ
Tipográfia:
TÓTH IMRÉNÉ, PRESS+PRINT Kft.
Grafika:
CSURGÓ ERZSÉBET
Kiadja a
NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Felelős kiadó:
KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN, főtítkár
1056 Budapest, Március 15. tér 8.
Tel./fax: 317-4909, 317-4563, 266-7771
NOEFON
70/771-6565, 40/200-943
NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000
ISSN 1788-9103
Honlap: www.noe.hu
www.csaladi-kartya.hu
E-mail: noe@noe.hu
Félfogadás: szerda 10-16, péntek: 10-13.30
Ebédszünet: 12.00-12.30

A NOE számlaszáma:
11705008-20109369 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:
11705008-20427799 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete
kiemelten közhasznú,
a Családjainkért Alapítvány pedig közhasznú.

Az Otthon Segítünk Alapítvány
adószáma: 18468414-1-06
számlaszáma: MKB Bank 10300002-20131045-00003285
Nyomda: Press+Print Kft., Kiskunlacháza

RÉGIÓKÖZPONTOK ELÉRHETŐSÉGEI

Felső-Tisza Régiós Iroda

4150 Püspökladány, Kodály Zoltán u. 4.
Szilágyiné Kerekes Margit
Tel./fax: 54/450-009, 70/7760-877

Dél-alföldi Régió

5900 Orosháza, Szentetornyai út 2/C
Raktári nyitvatartás (Győri Vilmos tér
1.) kedd: 8–12, csütörtök: 15–18

Észak-magyarországi Régiós Iroda

2151 Fót, Dózsa Gy. út 12–14.
Bertalan Zoltánné, Angéla
Tel.: 70/3392-955

Balaton Régiós Iroda

Molnárné Budai Angelika
Tel.: 70/6144-978

Közép-magyarországi Régiós Iroda

2200 Monor, Kossuth L. u. 65–67.
Szőnyiné Gábor Mária
Tel.: 70/9343-339
Vítálsné Malik Judit
Tel.: 70/9343-340

AI-Duna Régiós Iroda

7622 Pécs, Janus Pannonius u. 11.
Várdainé Kiss Krisztina
Tel.: 72/520-568, 70/3323-514

Felső-Duna Régiós Iroda

9024 Győr, Mónus Illés u. 47–49.
Horváth Hajnalika
Tel.: 70/7760-011

Félfogadás előzetes telefonos egyeztetés alapján.

Kedves Tagtársaink!

Sokan keresitek különféle ügyekben a NOE titkárságát, vezetőit. Egyesületünkben kezdettől fogva tegeződés a szokás, ezért kérjük, nyugodtan tegeztek bárkit, akivel a NOE-ban dolgotok van, korra és nemre tekintet nélkül.

EGYED ÉVA

Kedves Tagcsaládjaink!

A NOE és a Magyar Állami Operaház között együttműködés született arról, hogy az Operaház esti főpróbáira a NOE-tagok kedvezményesen, az alaphelyár 25%-ért vásárolhatnak jegyeket.

Főpróbánként 600 db jegy áll a rendelkezésünkre, a jegyeket jelentkezési sorrendben osztják szét.

Az akciót az Operaház részéről Reményi Miklós énekkari művész koordinálja, aki maga is nagycsaládos és tagja a NOE-nak. Igényléseiteket Miklósnak a remenymiklos@opera.hu e-mail címre küldjétek! Az igénylés menetéről és a jegyárakról érdeklődjétek a Titkárságon (235-0945)!

Nagyon fontos!

Kérjük, az előadásokon az alkalomhoz és a helyhez illő öltözetben (férfiak: öltöny, de legalább szövetnadrág és ing, zakó; hölgyek: kosztüm, szoknya, blúz) jelenjétek meg.

Az időpontok a következők:

2012. október 3. - Carmen
 2012. október 17. - A sevillai borbély
 2012. október 24. - Figaro házassága
 2012. november 2. - Anyegin (balett)
 2012. november 8. - Don Pasquale
 2012. november 14. - Otello
 2012. november 21. - Rigoletto
 2012. november 29. - A diótörő
 2013. január 18. - A bolygó hollandi
 2013. január 24. - A trubadúr
 2013. január 30. - Don Giovanni
 2013. február 6. - Don Quijote
 2013. február 20. - Turandot

2013. március 6. - Anyegin (Opera)
 2013. március 7. - Don Giovanni*
 2013. április 3. - Tosca
 2013. április 4. - János vitéz *
 2013. április 10. - Rómeó és Júlia
 2013. április 10. - Don Carlos *
 2013. április 17. - Arabella
 2013. május 7. - Szóktetés a szerájból
 2013. május 15. - Ariadne Naxosban
 2013. május 24. - Öt tánc - (Modern baletttest) *
 2013. június 5. - Hófehérke és a 7 törpe

* főpróbák az Erkel Színházban

Kívánjuk, hogy az előadásokon érezzétek jól magatokat!

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN ÉS EGYED ÉVA

ANNO

Kedves Tagjaink!

Felhívjuk szíves figyelmeteket, hogy az Anno rovatunkban megjelent összeállítások célja a visszatekintés, így az itt található adatok, rendelkezések jelentős része már nem időszerű.

A NOE Levelek 12. számából (1990. január 30.)

Választások előtt

„Országgyűlési választásokra készülődünk. Sokakban felmerült a kérdés, indít-e a NOE mint országos egyesület képviselőjelöltet. A kérdéssel az elnökség is foglalkozott. A döntés egyértelmű: NEM.

Nekünk ugyanis nem megoldás, ha 2 vagy 3, de akár 30 képviselőnk is van a parlamentben. Ez nem átütő erő, de lelkiismereti felmentést adhat a többi képviselő számára, nem az ő gondja a család.

Sokszor elmondtuk már, a családoknak nincs alternatívája, a magyar társadalomnak nincs jövője család nélkül. Mi soha nem kívántunk több jogot, nagyobb kenyeret a

nagy család egyik tagjának sem, mint a kis család tagjainak vagy akár az „egyszemélyes család” számára. A jövőben sem kívánunk többet, de kevesebbet sem szeretnénk.”

Ezt hallottuk, ezt olvastuk

A SZÍV c., Kanadában szerkesztett, magyar nyelvű újság áprilisi számában olvashattuk, hogy Massachusetts államban azon fáradoznak, hogy a házasságokat az év egy napján kellőképpen megünnepeljék. A „Marriage Encounter” mozgalom vezetői még 1980-ban arra kérték a kormányzót, hogy február második vasárnapját nyilvánítsák a „házasság világnapjává”. A kormányzó eleget tett kérésüknek. (A mozgalom azóta szerte a világban elterjedt, Magyarországon kb. öt éve működnek. Jelvényük: piros szív, alatta két egymásba fonódó jegygyűrűvel. Egyre gyakrabban látható magyar rendszámú gépkocsik szélvédőjén is.)

KELET-MAGYARORSZÁG (Nyíregyháza, dec. 5.)

„Szeretben élni” címmel szervezett előadássorozatot a NOE nyíregyházi csoportja városuk egyik lakótelepén. Az előadássorozat témája a párkapcsolat, a házasság, a család, a felkészülés a gyermekvállalásra.

FÓRUM

Mint arról már a közgyűlésen is beszéltünk, a tagság létszámának örvendetes emelkedése azzal a következménnyel jár, hogy a NOE LEVELEK borítékolását egy-egy család már nem tudja elvégezni. Ezért erre a Budapesten működő helyi csoportokat kérjük fel. A munkába előbb az I. kerületi Vári csoport (Csupor Zoltán), majd a II. kerületi Szent Margit csoport (Racsmány László) kapcsolódott be.

Ez az új megoldás nem ment zökkenőmentesen. Azokat azonban, akik társaik helyett is dolgoztak, csak köszönet illeti. Azok nevében pedig, akik a csoportok munkájából kimaradtak, elnézést kérünk a tagság egy részétől, azoktól, akik a NOE LEVELEK-et késve kapták meg.

A NOE Levelek 13. számából (1990. március 14.)

Hírek a NOE munkájáról

Elnökségi ülés (január 17.)

A „Kikből áll a NOE? Akarjuk-e mi egyáltalán és igazán a NOE-t?” vitaanyag kapcsán felmerült, hogy a létszám rohamosan növekszik, és ezzel nem arányos a munkát vállalók száma. A társadalmi munkát vállalók feladatai annyira megsokasodtak, hogy főállású munkatársat kellene felvenni a Titkárságra.

Helyi csoportok és tagegyesületek vezetőinek találkozója (január 27.)

A NOE csoportok közül egy-egy területen kimagasló eredményt értek el aktivitásukkal: Családsegítő Központ Nyíregyházán, Ifjúsági Klub Székesfehérvárott, önismereti akció, tánciskola, lelki mentőszolgálat, jegyesoktatás stb.

Tiszteletbeli tagság

Az egyesület elnöke és főtítkára az alábbi okiratot adta át a Németországban működő Ungarischer Malteser Caritas Dienst és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat képviselőinek.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat (Ungarischer Malteser Caritas Dienst)

a Nagycsaládosok Országos Egyesülete 1989. évi közgyűlésének határozata alapján elnyerte az egyesület

Tiszteletbeli Tagságát

Budapest, 1990. február 4-én

Lindmayer József
elnök

Némethy Zoltán
főtítkár

Szemtől szembe önmagunkkal Kikből áll a NOE?

„Sokfélék vagyunk, más-más indokok, várakozások hoztak minket az Egyesületbe. A NOE ereje alapjában függ attól, hogy tagjai mennyire érzik sajátjuknak az Egyesületet, mennyire fogadják el a NOE célkitűzéseit, mennyien segítik a célok elérését.”

„A NOE egységét és erejét az alapszabályban megfogalmazott célokkal való eszmei azonosulás biztosítja a leghathatósabban.”

Ezt hallottuk, ezt olvastuk

Kossuth Rádió (1991. február 10.)

A Jó reggelt műsor Ranschburg Jenő gyermekpszichológussal készült riportjának záró mondatát idézzük: „Én úgy gondolom, hogy el kellene érni azt, hogy az otthonnak, a szülő nőnek, a gyermeket nevelő családnak ismét ugyanolyan értéke legyen a társadalomban, mint volt 50-60 évvel ezelőtt, mert mindaddig, ameddig gyereket szülni és gyereket nevelni nem érték, addig nagyon nehéz feltámasztani az ez iránt való érdeklődést a szülőben, és az örömet, amit a gyermeknevelés jelent.”

A NOE Levelek 16. számából (1990. szeptember 5.)

Közlemények

Egyesületünk létszáma már régen szükségessé, pénzügyi helyzetünk alakulása pedig lehetővé teszi, hogy a Titkárságon főállású munkatársat, esetleg munkatársakat alkalmazzunk. Ezért kérjük, hogy aki kedvet érez erre 6, illetve 8 órás foglalkoztatás keretében, az írásban küldje el a jelentkezését. Szükségünk lenne egy általános adminisztrátorra, aki gépelni tud és szövegszerkesztőn is szívesen dolgozik, továbbá egy titkárságvezetőre, aki tárgyalóképes.

Ez nem jelenti azt, hogy önkéntes munkatársakra – akik

nek a munkáját ezúton is köszönöm – a jövőben nem lesz szükség, ellenkezőleg, továbbiak jelentkezését várjuk.

Dr. Surján László népjóléti miniszter az alábbi levelet küldte egyesületünknek:

Tisztelt Főtitkár Úr!

A Népjóléti Minisztériumot egymás után „bombázzák” a NOE-tagok azzal a kéréssel, hogy a külföldről behozott, ötszemélyesnél nagyobb személyautók, illetve mikrobuszok vámkedvezményt és ÁFA-mentességet kapjanak, mivel hazai forgalmazásban ilyen típusú gépkocsik nincsenek.

A jelen hatályos 39/1976. (XI. 10.) PM-KkM rendelet-101. § (1) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a megyei vám- és pénzügyőri parancsnokság különleges méltánylást érdemlő esetben a vámot mérsékelje vagy elengedje.

A Népjóléti Minisztérium a jogszabály kiegészítésére a következő javaslatot tette:

„Vámmentes a háromnál több gyermeket nevelő, közös háztartásban élő családok részére beérkező, ötszemélyesnél nagyobb gépkocsi és mikrobusz.”

Javaslatunk szerint a személygépkocsi ellátására való jogosultságot a lakóhely szerint illetékes helyi tanács vb szakigazgatási szervének kell igazolnia.

A Pénzügyminisztériumtól még választ nem kaptunk arra, hogy javaslatunkkal egyetértenek-e és a fenti jogszabály-módosítás hatályba lépett-e, de a Népjóléti Minisztérium ez ügyben további lépést már nem tud tenni.

Kérjük ezért a nagycsaládosok tájékoztatását az általunk megtett lépésekről és szíves türelmét a jogszabály életbe lépéséig.

Budapest, 1990. július 23.

Tisztelettel

Dr. Surján László

Beszámoló a Budapesten, 1990. június 14-17. között megrendezett
Családkongresszus '90
eseményeiről

Hazánkban először került sor a családdal kapcsolatos kérdéseket ennyire átfogóan, családi körben tárgyaló kongresszusra.

A szervezésről: a Kongresszust a NOE szervezte. A szervezőbizottság másfél éven át készítette elő. A kongresszuson 25 előadás hangzott el meghívott előadóktól. Esetenként kisebb csoportokban beszélgetésekre nyílt lehetőség az alábbi témakörökben:

- beszélgetés különböző Magyarországon szerveződő, szociális, karitatív, érdekvédelmi stb. tevékenységet végző csoportok képviselőivel,
- filmvetítés (Az élet csodája; A megsebzett bolygó),
- beszélgetés, konzultáció a természetes családtervezésről,
- kerekasztal-beszélgetés a csonka családról,
- családok kisebbségi sorban és szétszórátottságban.

Külön meg kell említeni azt a lenyűgözően bájos műsort, amellyel a Benyus család megörvendeztetett minket a

megnyitó ünnepségen, valamint a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Jubilate kórusának záróhangversenyét, ifjabb Sapszon Ferenc vezényletével.

Mit kaptunk a kongresszustól?

„Fésületlen, akadozó gondolatok tülekednek bennem. Jó volt látni és átérezni, hogy ebben az országban, népünkben nem halt ki, sőt, erősen él és hat az eszme, gondolat, hit és csoda, ami feltámaszt, illetve megtart bennünket a várható jobb időkre. Egyénileg pedig kimondta a hitemet a család, a házasság és a közösség erejében. Lelki gyakorlat volt ez, sokak épülésére szolgált. Ígérem, megpróbálom kisugározni a családomra és tágabb közösségemre.”
(38 éves férfi)

„Még több kedvet a nagycsaládhoz. Jó látni, hogy nem reménytelen!”
(négy 20 és 30 év közötti fiatal)

„Megerősödtem abban, hogy egy fogadott gyermekem mellé még veszünk ki egyet-kettőt, hogy ilyen módon mi is nagycsaládosok lehessünk.”
(36 éves asszony)

„Azt mondhatnánk, hogy lelki megújulást, szívtágítást kaptunk. Megértettük, hogy mit jelent számunkra a nagycsalád, milyen nagy örömet és jövőt ígér. Igen meghatódtunk, hogy milyen örömmel és szinte testvéri szeretettel fogadtak bennünket a vendéglátók és a rendezők. Ezúton is szeretnénk ezt megköszönni mindenkinek.”
(31-32 éves házaspár, Csehszlovákia)

„Egy sereg olyan szempontot, amellyel gyermekeinket nagyobb szeretettel, okosabban tudjuk tovább nevelni. Az összetartozás örömét.”
(42 éves asszony)

Megismerkedéstől az eljegyzésig

Az Országos Lelkipásztori Intézet, a Nagycsaládosok Országos Egyesülete és a Katolikus Családtervezési Tanácsadó 1990/91-ben előadásorozatot rendez a házasságra való felkészülésről. (A jegyesoktatást azóta is minden évben megtartjuk, 2012/13-ban 24. alkalommal kerül megrendezésre, „Megismerkedéstől a családalapításig” címmel.)

A NOE Levelek 35. számából (1992. április 10.)

Egyedi autóbehozatal

A Dr. Surján László népjóléti miniszter úr és Dr. Kupa Mihály pénzügyminiszter úr között hosszabb idő óta folyó levélváltás végeredménye:

„a jogszabályi lehetőségek adta jelenleg érvényesülő gyakorlatot, miszerint a vámszervek – melyek a behozatali ÁFA esetén az adóhatóság feladatát töltik be – a kérelmező szociális helyzete alapján egyedileg gyakorolhatnak méltányosságot... az adóigazgatási eljárás-

ról szóló 1990. évi XCI. törvény – az adófizetésre kötelezett megélhetésének súlyos veszélyeztetése esetén – az adóhatóságnak biztosítja a jogot annak mérlegelésére, hogy a jogszerűen kiszabott adó összegét mérsékelje vagy elengedje. Az Államigazgatási Eljárásról szóló 1981. évi I. törvény alapján pedig e jogkör nem vonható el.”

A végeredmény tehát: a VÁM és az ÁFA elengedését a vámszervektől kell kérni, és arra – egyedi elbírálás

alapján – lehetőség van. Akinek ilyen problémája van, a pénzügyminiszter úr 38.727/91. számú átiratára hivatkozhat. Szükség esetén arról a Titkárságtól kérhet másolatot.

Az eredményért köszönetünket fejezzük ki a miniszter úrnak, a NOE alapító tagjának!

Némethy Zoltán

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: EGYED ÉVA

A NOE ÉLETÉBŐL

Őszi Találkozó

Családok lehetünk egy még nagyobb családban

Hagyományörző programokkal búcsúztunk idén a nyártól a 24. Őszi Találkozón, Gyulán. A rendkívüli meleg ellenére több mint 550 családból közel háromezren jöttünk össze. Bár a találkozó fő napjának augusztus 25-e, szombat lett meghirdetve, már péntektől egyre több családot lehetett látni a szokottnál kicsit nagyobb gyereklétszámmal sétálgatni, nézelődni, ami különleges atmoszférát kölcsönzött a városnak.

Családjaink kedvezményesen mehettek a Gyulai Várfürdőbe, a Várba és jó néhány múzeumba pedig ingyenesen lehetett ellátogatni. Többen a szökőkutakban is pancsoltak egyet, amely ezen a hétvégén a nagy hőségre való tekintettel megengedett volt, és folyamatosan körbejárt a kis városnéző vonat, amelyről a város főbb nevezetességeit lehetett látni rövid ismertető meghallgatása mellett, de a gyerekeknek már a mesészerű kisonaton való utazás is élményt adott.

A rendezvény nyitóünnepségén a program védnökeként Dr. Görgényi Ernő, Gyula város polgármestere és elnökünk, Székely Hajnalka mondott köszöntőt. „Boldog az az ember, aki hozzátartozói tökéletlenségét éppúgy elviseli, ahogy szeretné, ha az ő tökéletlenségét mások elviselnék” – idézett Assisi Szt. Ferencről a polgármester úr. Hozzátette, a tolerancia és a harmonikus együttélés olyan értékek, amelyeket a nagycsaládok a helyzetüknél fogva talán leginkább képviselnek, és amelyeket lényeges lenne, hogy minden felelős beosztásban lévő ember szem előtt tartson. Elmondta, hogy a Nagycsaládok Országos Egyesületének szellemiségét nagyon közel érzi magához, az élet, az anyaság és

a házasság tiszteletét, a jövő generációjáért érzett felelősséget Gyula városa is igyekszik mindig figyelembe venni döntéseivel, fejlesztéseivel. Ezért is jelentett különösen nagy örömet számukra, amikor tavaly munkájuk elismeréseként a Nagycsaládok Országos Egyesülete Családbarát Önkormányzat Díjban részesítette a várost.

Elnökünk beszédében kifejezte köszönetét a városnak és kiemelten a polgármester úrnak a rendezvény befogadásáért, hogy idén a nagycsaládok Gyula városának történelmi és természeti értékeivel ismerkedhettek az immár hagyománnyá lett kultúrmissziós programok keretében. Megköszönte a szervezők, a támogatók segít-

ségét is, kihangsúlyozva a Nagycsaládok Gyulai Egyesületének munkáját, akik elnökük, Dudásné Szendrei Ildikó irányításával rengeteget tettek a rendezvény sikeréért. Székely Hajnalka megemlékezett a NOE 25 éves jubileumáról is, majd azzal fejezte be szavait, hogy az Őszi Találkozó eseményével az egyesület szeretné azt is kifejezésre juttatni, milyen fontos az összetartozás. Ezt egy későbbi programmal, a Gyulai Vár közrefogásával, „átölelésével” szimbolikusan is megerősítettük.

A Találkozó a kulturális és kulináris élvezetek jegyében telt, a résztvevők láthattak mazsorett bemutatót, koncerteket, hagyományörző műsorokat, kóstolhattak helyi mézet, salátákat, kolbászt, csokoládét. A gyerekek számára egész nap nyi-

tott volt az ugrálóvár és a lehetőség a kézműveskedésre, Mikus Éva, Gyula város díszpolgára pedig még ajándékokkal is kedveskedett nekik. Akiket nem ijesztett el a hőség, a Gyulai Vár előtti réten sportversenyekben is kipróbálhatták magukat. Volt ugrókötelezés, hulahopp-

karika verseny, óriás gumilabda-adogatás párban, hetesrúgó verseny stb. Az „Öltözz fel és fuss!” című versenyszám a nagy meleg miatt igen viccesre sikerült. A sportvetélkedők összesített eredménye alapján a szolnoki csapat lett az első, utána pedig szorosán az orosháziak és a gyulaiak következtek, de minden csapatnak sok szeretettel gratulálunk! A Kalandtúra Gyulán elnevezésű városfelfedező játékban is sok család vett részt, mindenki kapott díjat, de a csepeli csoportból három közösen versenyző család különdíjban is részesült a legtöbb emléktábla felkutatása és felsorolása miatt.

lehetünk egy még nagyobb családban.

A rendezvény hivatalosan szombat este az utcabállal zárult, de sokan az egész hétvégét Gyulán töltötték, hiszen a kedvezmények és a lehetőségek még vasárnapra is érvényben maradtak. A hétvégén családjainknak nagycsaládi gondoskodásban volt részük, családok

TÖLGYES ESZTER

ÁTÖLELTÜK A GYULAI VÁRAT

A NOE országos találkozóira mindig izgatottan készülünk. Hazánk újabb és újabb szép helyszíneit ismerhetjük meg, régi barátainkkal és új nagycsaládokkal találkozhatunk, s nem utolsósorban megtapasztalhatjuk egy közösség vendégszeretetét.

Augusztus 25-én sem csalódtunk. Már kora hajnalban indultunk a buszunkkal Pécsről, hogy időben megérkezhessünk Magyarország délkeleti részének egyik gyöngyszere, Gyulára.

A programok bőségében alig tudtunk választani, örültünk, hogy minden korosztályra gondoltak a szervezők. A legkisebbek állatokat simogattak, mézet és csokit kóstoltak, vonatoztak, a nagyobbak kézműveskedtek, vetélkedtek, a várossal ismerkedtek, hajóztak. Hogy az apukák is jó emlékeket vigyenek magukkal, kolbász- és pálinkakóstolásra is be lehetett nevezni.

Az egész város megtelt mosolygós, kék karszalagot viselő NOE-sokkal. A finom fagyik, a múlt századi környezet a Százéves Cukrászdában, a szép koncert a Református templomban, a múzeumok gazdagsága mind-mind különleges élményt nyújtott...

A nagy hőségben sokan igyekeztek a Gyulai Várfürdőbe. A hatalmas területen fekvő, gyógyvizéről híres fürdőben felfrissültünk, erőt gyűjtöttünk.

Jó volt megtapasztalni újra az egység, az összetartozás örömét, amely képletesen abban is megnyilvánult, ahogy átöleltük együtt a gyulai várat.

SZÉKELY KAMILLA

PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ NAGYCSALÁDOS EGYESÜLET

Az emberi összefogás és a családi értékek fontossága

A Varga Domokos Közéleti Nagycsaládos Kollégium első hétvégéjéről

A VDK kollégium első alkalmán ötvenegyen tudtunk részt venni. Színes társaság jött össze, nem csak életkort, végzettséget tekintve, hanem a Kárpát-medence széles térségének minden részéből érkeztek társaink. A Népfőiskola kollégiumai tágítani szeretnék a résztvevők látókörét, egyfajta társadalmi ébredés elősegítésére és ebben a saját szerepünk fontosságára nevelnek. Ezt szolgálják a Varga Domokos Kollégium változatos programjai, előadásai is. Mi is érdeklődéssel és várakozással tekintettünk a hétvége elé, hiszen mindannyiunk számára követendő érték a hagyományos családmodell, és tudatosan szeretnénk törekedni arra, hogy ezt az értéket a közéletben és a mindennapokban is képviseljük.

Az esti bemutatkozásnál különleges élmény volt az a bensőséges hangulat, ahogy a sok különböző korú, érdeklődésű és élethelyzetű ember egymásra tudott figyelni. Lezsák Sándor és Kardosné Gyurkó Katalin a kollégium moderátoraiként nagyon kedvesen maguk is bemutatkoztak, és köszöntötték a csapatot.

Második nap a közösen elköltött reggeli után profeszor Iván László országgyűlési képviselő, gerontológus, teológus, pszichiáter előadását hallgathattuk meg „Idős-kor és idősödés kockázata a Kárpát-medencében” címmel. A következő előadás előtt Kozma Imre atyának padot avatunk. A kis rögtönzött ünnepség abból állt, hogy körülálltuk a padot, amelyen az ő vésett arcképe és a Máltai Szeretetszolgálat szimbóluma látható, majd elénekeltük kedvenc népdalát, az „Erdő mellett estvéledtem...” kezdetűt. Utána következett Imre atya előadása, aki 1996-ban Európában az „Év embere” volt. Az isteni gondviselés megnyilvánulásáról beszélt saját életében, arról, hogyan tudott mások által nagyra tartott dolgokat véghezvinni. Szeretettel ajánlotta nekünk „A szolgálat alapmagatartás” című könyvet, melynek üzenete, hogy a szolgálat menti meg a világot.

Ebéd után uszodába lehetett menni vagy körsétát tenni

a Népfőiskola területén Lezsák Sándor vezetésével. A délutánt Szalay Károly irodalomtörténész előadásával kezdtük, aki Varga Domokos személyét és munkásságát igyekezett közelebb hozni hozzánk. Az író családi életéről szóló műveinek külön értéke, hogy két olvasatuk van, egy a gyerekek számára és egy másik, amely a szülőt szólítja meg, és szeretettel, észrevétlenül ötleteket ad neki a gyermekneveléshez. A következő előadás címe „21 év a NOE szolgálatában” volt, titkárságvezetőnk, Egyed Éva a NOE felépítését, életét mutatta be. Meghatóak voltak azok a személyes élmények, történetek, amelyekben az egyesület alapelveinek, a szolidaritásnak a mindennapi életben való megnyilvánulásait lehetett megtapasztalni, azt, ahogy NOE-tagok közvetlen ismeretség nélkül is segítenek egymásnak.

Este az aradi vértanúkra emlékezésül Császár Angéla, Incze Ildikó és Takács Bence Ervin színművészekről drámai magyar vers- és prózafüzért hallottunk. A közös program után többen fönmaradtak egy kicsit tovább, ismerkedtek, beszélgettek egy pohár bor mellett, vagy csocsóztak, pingpongoztak a pinceklubban.

Vasárnap az első előadást ifj. Fekete Gyula közgazdász, szociológus tartotta, aki a nagycsaládosok helyzetét javító intézkedésekről beszélt az elmúlt két év törvényhozásának tükrében. Ezután Olajos István iskolaigazgató „Lélektől lélekig” címen rendhagyó irodalom- és történelemórát tartott. Élmény volt hallgatni! Többen felsóhajtottak, ha annak idején ilyen tanáruk lett volna, rajongtak volna ezekért az órákért, és talán még az életpályájuk is másként alakult volna!

Jó volt egy olyan oktatási formában részt venni, ahol az ember egyszerre használhatja az eszét és a szívét, egyszerre fejlesztheti az agyát és a lelkét. Különleges élmény volt számomra az is, hogy a moderátorok, előadók a résztvevőkre mint emberekre is kíváncsiak voltak, sok időt töltöttek a társaságunkban, közöttünk jártak-keltek, többen velünk is étkeztek.

TÖLGYES ESZTER

Tápláló szeretet

Híd a nemzedékek között

Negyedik alkalommal szervezte meg a Tápláló szeretet programot a Nógrádi Napraforgó Hagyományörző és Szociális Egyesület. Az akció keretében a környezetükben fellelhető felesleges terményeket dolgozzák fel az egyesület tagjai, majd az elkészített finomságokkal Egyesületünkön keresztül sokgyermekes családokat ajándékoznak meg.

Az akcióra először 2009-ben került sor. A Nógrád községből induló adományozó kedv azóta egyre terjed, idén már hét Nógrád megyei település nyolc nyugdíjas szervezetének 154 önkéntese készített lekvárt, befőttet, főzeléknek valót és egyéb tartós élelmiszereket olyan városi nagycsaládosok számára, akiknek nincs lehetőségük kertészkedni, nem tudnak saját terményből befőzni. Több mint 1000 üveg gyűlt össze. Az adományt idén a Nagycsaládosok Nógrád Megyei Egyesülete és a Bizalom Erzsébeti-Soroksári Nagycsaládosok Egyesülete kapta.

Terülj, terülj asztalkám...

Szeptember 27-én kis ünnepség keretében került sor az ajándékok „hivatalos” átadására Nógrádon, a Művelődési Házban. Belépéskor rögtön kisebb szeretetvendégség részesei lehettünk, az ajtóban mindenkit Nyilas Kálmánné Irénke üdvözölt, az akció ötletgazdája, lelke és motorja, a Napraforgó Egyesület elnöke, majd néhány lépéssel beljebb az egyesület tagjai gyönyörű süteményeket kínáltak szívélyesen.

Az igazi csoda azonban a nagyteremben várt ránk, ahol gondos kezek szép rendben előre felsorakoztatták a sok mindenféle jót. Az asztalon végig színes üvegek, palackok, mindegyiken vignetta, ki tette el és mikor, még rájuk nézni is gyönyörűség. Az adományozók vidáman beszélgettek az asztal körül, a készítés és a begyűjtés élményeit osztották meg egymással, a vendégeket kalauzolták, vagy csillogó szemmel gyönyörködtek közös munkájuk gyümölcsében. Az összkép tényleg varázslatos volt, a levegőben éreztük a szeretetet, és hogy jó adni. Nem véletlen, hogy a program egyre bővül, egyre többen szeretnék a részévé válni.

A szeretetnek nem kell cégér

- A NOE és a Napraforgó Egyesület kapcsolata 300 üveg adománnyal kezdődött négy évvel ezelőtt. A térség települései sorra csatlakoztak hozzánk, anélkül, hogy a saját lelkesedésünkön kívül ennek érdekében bármit tettünk volna. Így tudtuk idén túllépni a bűvös ezres számot - mondta Nyilas Kálmánné Irénke nyitó szavaival. - Meggyőződésünk, hogy jól működő családok sokasága alkothat egy élhető világot, biztos talajon, szilárdan álló társadalmat. A gazdasági válság a városban élő nagycsaládosokat különösen kedvezőtlenül érinti, ezen szeretnénk segíteni az akcióval évről évre, a lehetőségeinkhez mérten. A programot üzenetnek is szánjuk a családok felé, támogatásnak, amellyel kifejezzük, hogy szeretjük őket, és mi is felelősséget érzünk a gyermekekért, a jövő generációjáért. A tavalyi évben már nem csak befőztünk, hanem sor került egy Napraforgós családi napra is. A NOE Észak-magyarországi Régiójának családjait láttuk vendégül, kézműves programot szerveztünk a gyerekeknek, megmutattuk a településünk látnivalóit...

Irénke boldogan mondja, hogy a Tápláló szeretet egyre terebélyesedik, egyre nagyobb teremtségeltetik az adományok átadására is. Majd azoknak a kluboknak ad lehetőséget a bemutatkozásra, akiket az akció bevonzott, és az utóbbi évben, években a Napraforgó Egyesület mellett partnerként vettek részt a programban.

Híd a nemzedékek között

- Én azt tapasztalom - meséli Póder Pálné Ilike, a kétbodonyi Szivárvány Nyugdíjas Klub vezetője -, hogy az időseknek kell először közeledni a fiatalok felé. Fontos, hogy érezzék, hogy vagyunk, szeretjük őket és tiszteletet érdemlünk, amit így valószínűbb, hogy meg is fogunk kapni. Nálunk ez már több téren működik, a helyi óvodát is rendszeresen látogatjuk, ajándékot viszünk a gyerekeknek, vesszőparipát, rongybabát készítünk legutóbb, gyereknapon meg pizzát sütötünk nekik. A gyerekek viszontlátogatnak minket, elhozzák a kis rajzaikat, már van kapcsolat közöttünk. A Tápláló szeretet programhoz is ezért csatlakoztunk nagy örömmel.

Pozitív jövőkép

Az ünnepségen részt vett az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselőjében Nemes Attila, a Szociálpolitikáért Felelős Helyettes Államtitkárság titkárságvezetője. Kiemelte, hogy példaértékűnek tartja a programot, amely jól illeszkedik a tevékeny idősor és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évéhez (2012), ugyanis nem csak tárgyi segítséget, szeretetet nyújt a családoknak, hanem jövőképet is mutat nekik. Olyan jövőképet, amely rámutat, hogy a nemzedékek között lehet számítani egymásra, és igenis szükség van minden idősrre, a tudásukra, tapasztalataikra, amit érdemes továbbvinnünk.

„Szeretetbefőtt” télire

- Azért is örültem az ötletnek, amikor Irénke megkeresett a programmal négy évvel ezelőtt - kezdte köszönetnyilvánítását elnökünk, Székely Hajnalka -, mert úgy gondoltam, ez olyan adományozás lehet, amely háztól házig, kézről kézbe, lélektől lélekig hat, hiszen az adománnyal egyfajta gondoskodás, „konzervált szeretet” is velejár. Ez az akció különleges, köszönet érte mindenkinek, aki részt vett benne. Mi, nagycsaládosok úgy tartjuk, minden nagycsalád az első gyermekkel kezdődik. Érzésem szerint ezt most átfordíthatjuk úgy, hogy minden nagyobb kezdeményezés egy kicsi kezdeményezéssel és egy kis jóakarattal indul. Ezt tapasztalhattuk a Tápláló szeretetnél.

Akinek van, annak még adatik...

Irénke az ünnepség zárásaként elmondta, hogy az adományozók is sokat kapnak a program által. Viszonzást, megbecsülést, szeretetet. 2011-ben NOE-díjat is kapott az egyesületük a Nagycsaládosok Országos Egyesületétől. Nógrádon a postahivatal forgalma fellendült, a postai dolgozók nem győznek csodálkozni. Irénke pedig otthon „nyitott” egy kicsi postát, külön rekeszeket hozott létre a különböző nyugdíjas kluboknak, mert gyakran az ő köszönőlevelek is Nógrádra érkeznek. Sokszor fényképeket, rajzokat, apróbb ajándékokat is kapnak a levelek mellé, egy kisfiú tavaly a kedvenc üveggolyóját küldte el az ajándékért cserébe. - Ezeket a leveleket, ajándékokat büszkén mutogatjuk egymásnak a klubnapokon - mondja Irénke -, ezek éltetik, tartják fenn a lelkesedésünket a következő akcióig.

Ajándék szívből szívbé

Az ünnepség végén került sor az ajándékok szimbolikus átadására, a két egyesületvezető, a Nógrádi NE vezetője, Hevérné Szabó Valéria Mo-

na és az Erzsébeti-Soroksári NE vezetője, Kele Istvánné Ica vette át őket. Rakodás közben váltottunk néhány szót.

- Hogyan lesz nálatok az ajándékok átadása? - kérdezem Icát. - Mi a hétvégén fogjuk átadni az ajándékokat, a gyerekek számának az arányában osztjuk szét őket. A családok nagyon boldogok, hogy idén mi kaptuk meg ezt a lehetőséget. A gyerekek már előre küldtek ajándékba jó néhány rajzot, annyira lelkesek. - És nálatok? - fordulok Monához. - Nálunk valószínűleg a karácsonyi ajándékosarakba fog bekerülni. Azért is gondoltam így, mert számomra az egész program olyan gondviselészerű, idén meg különösen megérintett, nem csak azért, mert az adomány hozzánk kerül, hanem nemrég halt meg a nagymám, aki mindig tett el zöldséget, gyümölcsöt télire, és most olyan, mintha egy kicsit visszakaptam volna őt. A kezdeményezés gondolkodásmódja is közel áll hozzám lelkileg. Én is mindig arra biztatom a családokat az egyesületbe való belépéskor, hogy ne azt kérdezzék, mit kaphatnak az egyesülettől, hanem próbálják meg kitalálni, hogy mit tudnak adni. Előbb-utóbb úgyis mindenkinek megtérül a befektetett energiája, és ő is fog kapni, ha nem is mindig attól, akinek adott. Készülünk viszonzni ezt a sok-sok kedvességet is, a családok írnak majd levelet, a gyerekek is rajzolnak, kézműveskednek, és min-

denképpen szeretnék majd az üvegek visszajuttatásában is közreműködni. Azt is szeretném, ha szorosabbra tudnánk fűzni a kapcsolatot, tánctanárr vagyok, hallottam, hogy egyik-másik klubban vannak ilyen kezdeményezések is, szívesen besegetnék. A mi gyerkőceinknél nagyon fontosnak tartjuk a tehetséggondozást, vannak együtteseink, táncolnak, énekelnek a gyerekeink, viszem őket versenyekre. Rendezhetnénk esetleg egy olyan napot is, amikor bemutatunk egymásnak kisebb produkciókat.

A mosoly, amelyet tanítani kellene

Mielőtt elmennék, nem tudom megállni, hogy ne beszéljek egy picike kis nénivel, aki az ünnepségen velem szemben ült, és végig úgy mosolygott, hogy szinte ragyogott az arca. A drégelypalánki Szondi Nyugdíjas Klubból érkezett, Radács Imréné Marika, a klub elnöke úgy mutatta be, mint a közösség hagyományörzőjét, Mariska néni ugyanis nagyon szépen tud énekelni, és sok ritkán hallható, régi népdalt ismer. – Mariska néni, mióta vesz részt a Tápláló szeretet programban? – kérdezem. – Tavaly is adtam hozzá, és ha a Jóisten megsegít és élek, jövőre is szeretnék adni. – Miért tetszett csatlakozni az akcióhoz? – Én is nagycsaládos voltam – mondja Mariska néni csillogó szemekkel – négy gyermekem közül sajnos a fiam korán meghalt, ott maradt két árva gyerek, nekik is mindig adtam, a többi unokámnak is, láttam, mennyire örültek neki. Szeretem a gyerekeket, fiatalkoromban nagyon szerettem volna tanítónő lenni, de édesanyám beteg volt, nem tanulhattam... Így mégis mások gyermekeinek is a segítségére lehetek.

Csak nézem Mariska nénit, mosolygó ráncait, ragyogó arcát, csillogó szemeit. Nem gondoltam volna, hogy így megpróbálta az élet. Azt hiszem, mind ta-

nulhatunk tőle és a többi kedves adományozótól, hiszen nyilván nem ő az egyetlen, akinek rögzös életútja volt, mégsem a maga bajával foglalkozik, hanem másokra is tud gondolni...

A tápláló szeretetnek köszönhetően

- 1027 üveg befőtt, lekvár, szörp, lecsó, savanyúság, zöldbab, tök, paradicsomlé stb.;
- 194 csomag szárított tea és fűszer;
- 64 kg burgonya;
- 59 kg alma;
- 32 kg liszt;
- 32 csomag szárított szalma;
- 28 kg cukor;
- 25 doboz konzerv, továbbá
- kisebb mennyiségben hagyma, répa, bab, lencse, rizs, olaj, kakaó, kávé és keksz gyűlt össze.

A Tápláló szeretet idei akciójában a következő szervezetek vettek részt: a drégelypalánki Szondi Nyugdíjas Klub, a horpácsi Aranyalma Nyugdíjas Klub, az ipolyvecei Szamóca Nyugdíjas Klub, a kétbodonyi Szivárvány Nyugdíjas Klub, a rétsági Hunyadi János Nyugállományúak Klubja, a rétsági Városi Nyugdíjas Klub, a tolmácsi Nyugdíjas Klub, a Nógrádi Napraforgó Egyesület.

TÖLGYES ESZTER
Fotók: HORVÁTH PÉTER

PÁLYÁZAT

Jubileumi pályázat meghosszabbítása

A Családjainkért Alapítvány a NOE alapításának 25. évfordulója alkalmából az „**Esélyt a képességeknek**” tehetségtámogató program keretében pályázatot hirdetett meg szeptemberben. Most a pályázat beadásának határidejét meghosszabbítjuk, és a jelentkezési korhatárt is megnöveljük.

A pályázat céljaira összesen 1,5 millió forint áll a rendelkezésünkre, amelyet 10 pályázó között szeretnénk kiosztani. 5 x 200 000 és 5 x 100 000 forint értékű támogatást lehet elnyerni, ezeket az összegeket a nyertes pályázók a támogatási szerződésben rögzítettek szerint saját tanulmányi és továbbta-

nulási/szakmaszervezési céljakra használhatják fel, a szerződés érvényessége alatt.

Pályázati feltételek:

- igazolt NOE-tagság,
- 10-17 éves kor.

Benyújtandó pályázati anyagok:

- A pályázó terveit, elképzeléseit összefoglaló, kézzel írt bemutatkozó anyag.
- A pályázott összeg felhasználására vonatkozó konkrét elképzelések, igények megfogalmazása.
- A szülő/nevelő levele.
- A pályázó osztályfőnökének vagy szaktanárának levele, amelyben indokolja a felhasználási célok meg-

alozottságát, és taglalja, hogy a pályázó mivel érdemelte ki a támogatás elnyerését.

- Kitöltött adatlap.

Beküldési határidő: 2012. november 25.

Beküldendő a Családjainkért Alapítvány címére: 1056 Budapest, Március 15. tér 8., a borítékon „**Jubileumi Esélyt a képességeknek pályázat**” megjelöléssel.

Részletes dokumentumok letölthetők a www.csaladjainkert.hu honlapról.

A pályázatokat zsűri bírálja el, a nyertesekkel 2013. január 15-ig kötünk szerződést. Az összegek folyósítása 2013-ban indul el.

A Magyar Mese Napján

Benedek Elek a legnagyobb magyar meseíró és -gyűjtő. Azért lett szeptember 30-a a magyar mese napja, mert ez Benedek Elek születésnapja. Szinte mindenki találkozik gyermekként vagy legkésőbb felnőttként a meséivel.

A mese elvarázsol, tanít, tanulságokkal hordoz. Amikor gyermekeinknek mesélünk, szorosabbra fűzzük velük a kapcsolatunkat, gazdagítjuk a szókincsüket, a tanulságok

leszűrésével pedig nevelünk. Az egészséges lelki fejlődéshez elengedhetetlen a mese.

A mi „mesés” napunk Iváncsán bábelőadással indult, amit óvó nénik és dajka nénik tartottak. Benedek Elek „A legerősebb ember” című meséjét felnőttek és gyerekek egyaránt mosolyogva, nagy figyelemmel hallgatták. Ezután Vitányi Martina és Lajos Viktória saját meséiket adták elő. Olyan csodálatos meséket hallhattunk, hogy a zsűri úgy döntött, mindketten első helyezettek lettek. Voltak gyerekek, akik írással nem próbálkoztak, de szívesen elmeséltek egy ismert mesét. Ebben a kategóriában az első Poszkoli Vivien lett, a második Vitányi Barbara, a harmadik Molnár Dominik. Mindnyájan nagyon ügyesek voltak. Egy kis vendéglátás után kezdődött a rajzverseny, természetesen „A kedvenc mesém” címmel. Nagy munkában voltak a gyerekek, de akadt nagymama is, aki szívesen rajzolt. A rajzverseny olyan jól sikerült, annyi szép rajzot láttunk, hogy itt nemcsak a három legjobbat díjaztuk, hanem további jutalmakat is osztottunk, és minden kisgyereknek kedveskedtünk csokival. „Mesés” délutánunk volt!

HAJDU ZOLTÁNNÉ ELNÖK
IVÁNCSAI NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE

Felsőoktatási támogatás átadása a Kincs Kecskeméti Nagycsaládos Egyesületben

Szeptember 16-án szűk körű ünnepség keretében írta alá és vette át tizenhárom, felsőoktatási tanulmányait az idén megkezdő fiatal a támogatási szerződést, melynek keretében Egyesületünk havi 10.000 forinttal támogatja tanulmányaikat három éven keresztül. A támogatást egy magánszemély, Nakazawa Anna nemes felajánlásának köszönhetően Egyesületünk 2011 szeptemberétől tudja folyósítani a felsőoktatásban tanulóknak. A tavalyi nyolc támogatott után idén szeptembertől újabb tizenhárom fiatal – köztük leendő orvos, matematikus, jogász, természetvédelmi mérnök – részesül ebben a támogatásban. Legtöbbször a Szegedi Tudományegyetemen kezdik tanulmányaikat.

A támogatásért cserébe elvárjuk a gyerekektől, hogy tanulmányaikat minden félévben sikeresen teljesítsék és megszerezzék az adott félévre vonatkozó kredit pontszámot, ne dohányozzanak és ne folytassanak alkoholos vagy drogos életmódot. A feltételeknek megfelelést az egyesület vezetése minden félév végén ellenőrzi, és dönt, hogy tovább folyósítja-e a támogatást.

A felsőoktatási támogatásra felajánlott 10.000.000 forintnyi összeget Egyesületünk elkülönített bankszámlán kezeli és kamatoztatja a kifizetésig. A pályázathoz kapcsolódó különböző tevékenységeket Egyesületünk vezetése önkéntesen végzi. Ennek következtében a felajánlott

adomány több mint 100%-át a gyermekek támogatására tudjuk fordítani.

A 2011-es átadó ünnepség díjazottjai, középen fehér kosztümben Nakazawa Anna.

FEKETE LÁSZLÓ
KINCS KECSKEMÉTI NAGYCSALÁDOSOK
EGYESÜLETE

A kecskeméti gyerekek „béke-szigete”

Tagcsaládjaink gyermekei a nyári szünet alatt többször magukra maradtak, mivel szüleiknek dolgozniuk kellett. Ezt közös egyhetes programmal igyekeztünk megkönnyíteni. Mivel hasonló problémával állt szemben szűkebb pátriánk, Kecskemét családjainak nagy része is, nyitottunk Egyesületünk tagcsaládjain kívül a város többi lakójának gyermekei felé is, hogy ők is értelmesen, hasznosan tölthessék el ezt a hetet, ne csellengjenek össze-vissza. A hét minden napján a városközpont egyik játszóterére vonultunk ki, ahol többek között szüleink, nagyszüleink nagyszerű és egyszerű játékaikat valósítottuk meg. Kézműveskedtünk és a gyerekek önfeledten játszhattak, de felügyelet mellett.

Egyesületünk fontosnak tartja tagcsaládjaink, fiataljaink családi életre nevelését, a szabadidő hasznos eltöltését, a fiataloknak a társadalom számára hasznossá nevelését, szociálisan fogékonnyá válását, társadalmi beilleszkedését. Sok hátrányos helyzetű, magára maradt gyereknek a nyári szünet alatt nincs lehetősége a vakáció értelmes eltöltésére.

Ezek figyelembevételével tavalyi egyhetes progra-

munkhoz hasonlóan az idén is velünk alkothattak, játszhattak Egyesületünkön kívüli gyerekek is. Így legalább egy hétig nyugodtak lehettek a szülők, hogy a szünetben egyedül otthon lévő gyermekeik hasznosan, felügyelet mellett, élménydúsán töltsék napjaikat. Ez a nyitás nem csak az Egyesületen kívüli gyerekeknek volt hasznos, hanem a mieinknek is.

Tevékenységeink között szerepelt ajtókopogtató, sárkány, illatszák és kulcstartó készítése, színezés, ügyességi játékokon való részvétel, mesehallgatás, meseábrázolás, korosztálytól függően két csoportban. A programok mindenki számára ingyenesek voltak. Szülők és nagyszülők is szívesen kapcsolódtak be az újabbnál újabb ötletekből született játékokba, főként azok, akik már a nyár vége felé nemigen tudták szórakoztatni a rájuk bízott csemetéket.

Egyesületünk tagjai, fiataljai a táborra önzetlenül energiát, szabadidőt fordítottak, és ezzel Kecskemét életébe egy kis fényt, érdekességet, „béke-szigetet” varázsoltak.

FEKETE LÁSZLÓ

KINCSES KECSKEMÉTI NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE

Biciklitúra Somogyban

Hol is kezdődött? 2010-ben egy hideg téli estén a keszthelyi nagycsaládos egyesület vezetői az éves programot állították össze. Sok helyen jártunk már együtt: a Dunántúlon autóbusszos kirándulással, közeli helyeken bakancsos túrákon, őszi nagycsaládos találkozókra autóval. Egyszer csak valaki megszólalt: Itt lakunk a Balaton partján, szeretjük a természetet, gyermekeink mozgásigénye hatalmas; menjünk Balaton körüli biciklitúrára! Így is lett. Azon a nyáron közel 50 fővel, négy nap alatt tekertük körül kedvenc tavunkat. Az idő nem kedvezett nekünk, így eső és szél által megtépázva, náthásan értünk haza. Mégis már az úton eldőlt, jövőre ismét megyünk bringázni! 2011 augusztusában az Őrség gyönyörű tájain töltöttünk el négy csodálatos napot. Az idő ezúttal remek volt, elhatároztuk, hogy 2012-ben a somogyi lankás dombokat fedezzük majd fel. Víz mellett lakóként nem volt kérdéses, hogy olyan helyet válasszunk, ahol fürödni is lehet! Végül egy kis somogyi falu, Csokonyavisonta mellett döntöttünk.

A szervezés rengeteg munkával, e-mail váltással, tele-

fonálással, egyeztetéssel járt, de 2012. augusztus 10-én reggel fél 8-kor ott álltunk egyik ezüstbölcsős támogatónk teherautója mellett, és szorgalmasan pakoltuk fel a bicikliket. A teherautó első nap levitte, utolsó nap pedig felhozta a kerékpárokat, egy nagy étkezősátrat, asztalokat és padokat.

11 személyautóval indultunk célunk felé. Első megállóink Mesztergyőn volt: kisvasutaztunk a gyönyörű erdőben, és elfogyasztottuk a tízórainkat.

Vonatozás után továbbindultunk. Nagyatádon kijutott még egy kis pihenő nekünk nőknek, mert férfitársaink a haditechnikai parkban felelevenítették katonai élményeiket, és lelkesen meséltek a csillogó szemmel figyelő ifjúságnak.

A kempingbe érkezve kinéztünk egy szép tisztást, egyik szélre az autókat parkoltuk, másik szélre a sátrakat vertük fel. Középre a méretes étkezősátor került. Itt ettünk minden reggel és este finomakat, és innen szólt esténként vidám énekünk.

Másnap a petesalmi vidraparkhoz indultunk. A park

befogadja a sérült, elhagyott vagy talált állatkákat, és amikor már egészségesek, visszaengedi őket természetes élőhelyükre. Egészen közelről figyelhettük meg Lucát és Aladárt, a vidrapárt, amint vidáman falatoztak a halakból. Nagy élmény volt számunkra, kevesen láttak még közülünk vidrát. A kempingbe visszaérkezve fürödni mentünk, néhányan az úszómedencében rótták a kilométereket, a fiatalok strandröplabdáztak, a nagyon fáradtak pedig jólesően a következő napra gyűjtöttek erőt a kellemes meleg gyógyvízben.

Biciklitúránk harmadik napján a Dráva-part elérése volt a cél. Az erőpróbából a legkisebbek sem maradtak ki, 5 éves kor felett mindenki elszántan és lelkesen tekert.

A Dráva magas és löszös partját Heresznyénél értük el, a bátrabbak rögtön ki is használták a lehetőséget a folyóban való fürdőzésre, a többiek pedig napoztak és pihentek. Voltak azonban, akik még nem fáradtak el eléggé, ők lebicikliztek Vízvárra (kb. 16 km többletkekerés), ahol a Drávát teljes szélességében, szépségében lehet megcsodálni. Itt már nem lehetett volna fürödni, ez a gyorsan folyó, örvényes rész a vadvízi túrázók paradicsoma.

Szálláshelyünkre visszaérve az előző napi esti programot megismételtük: fürödtünk, úsztunk, röplabdáztunk és gyógyvízben dagonyáztunk.

Négynapos kirándulásunk Szigetváron, a Zrínyi várnál fejeződött be. Itt érdekes és tanulságos előadást hallottunk épületen belül és kívül, majd a várkertben izgalmas és látványos

harcis bemutatót tartottak nekünk. Volt lányrablás, ágyúlövés, vitézi kardcsata és a fokos szakszerű használatának szemléltetése. Félenkebb, fiatalabb és a harcis előadást nem kedvelő tagjaink addig a vár kertjében nézelődtek, játszottak.

Rengeteg élménnyel (és néhány somogyi dinnyével) gazdagabban, kissé szomorúan indultunk haza. A négy nap alatt csapatunk (ismét) jól összekovacsolódtott, megosztottuk egymással örömeinket, bánatainkat, sokat beszélgettünk és nevtünk, gyermekeink együtt szórakoztak, a nagyok szívesen vigyáztak a kisebbekre. Nyaralásunk végén már a következő évet terveztük...

SZIGETINÉ HORVÁTH ILDIKÓ
NAGYCSALÁDOSOK KESZTHELYI EGYESÜLETE

Lábatlani nagycsaládos gyerekek a budapesti Állatkertben

Az indulás előtti éjjel nem sokat aludtunk, dörgött, vilámlott, és még reggel sem csillapodott az eső. Bújtam az internetes időjárásjelentést, majd telefonon felhívtam egy budapesti barátomat.

- Milyen az idő Budapesten? - kérdeztem.

- Nyugodtan induljatok, itt nem esik! - válaszolta.

Kissé ázottan, de boldogan szálltunk fel a két buszra.

Dorogot elhagyva már a szürke felhőket is magunk

mögött hagytuk. Budapesten már napsütéses idő várt ránk, ahogy megrendeltük az égiektől. Vidáman ugrált le a negyvenhét lábatlani gyermek a buszról, a huszonnégy szülő alig győzte követni őket. Sétáltunk és ismerkedtünk Állatkertünk csodálatos állatfajaival.

Ilyenkor érzem, hogy milyen jó gyerekekkel a szabadban tartalmasan együtt tölteni az időt. Rengeteg élménnyel, tudással és szórakozással gazdagodtunk ezen a napon. A gyerekek és családjaik mindjárt a belépéskor Zoo állateledelt és hatalmas sajtos és sós perccet kaptak. Sokáig nem maradt együtt a csapat, mert valahol mindig volt valami érdekes állat, és gyermekeink odafutottak, simogatták és etették őket. Este hét órára fáradtan, de sok-sok élménnyel tértünk haza.

Köszönöm ezt a szép kirándulást a támogatóinknak, segítőinknek.

Jó, hogy egyesületünk már 10 éve működik, és most a gyerekeknek adhattunk egy szép és tartalmas napot.

Valahol hallottam a következő idézetet: „A gyermekszerepet az első kihívás. Enélkül nincs jövője a világnak. A gyermek tiszteletben tartása a fejlődés, az élet és a remény titka.”

STERCZER LÍVIA
LÁBATLANI NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE

Újra itt a nyár! Vidám gyerektábor Monoron

1993 óta hagyományként megrendezésre kerülő napközis táborunkat az idén 40 gyermekkel és 10 segítővel kezdtük meg június 25-én. Ismét kéthetesnek hirdettük meg, a gyerekek nagy öröme. A legifjabb táborlakó 8 hónapos, a legidősebb pedig 17 éves volt. A szervezőknek minden korosztály számára megfelelő, változatos programot kellett összeállítaniuk.

Vendégként meghívtunk polgárőröket is, akik elmondták a gyerekeknek, kik ők és milyen feladataik vannak. Eljöttek táborunkba a rendőrségtől is, a nyár veszélyeire hívták fel a gyerekek figyelmét. A barantások, a tradicionális magyar harcművészet képviselői is már hagyományként évről évre eljönnek hozzánk. Beszéltek a gyerekeknek a harcművészetről, megtornáztatták a csapatot, majd a bátrabbak az íjászatot és a botforgatást is kipróbálhatták.

Minden nap volt kézműves foglalkozás. Vetélkedőt is rendeztünk, melyet jókedvűen csináltak végig a gyerekek. A sportpályán a csapatok ügyességi feladatokban mérköztek meg egymással. Az első hét lezárásaként pénteken menetrend szerinti busszal Gyömrőre mentünk. Megnéztük a Tájházat, majd az erdőn átsétáltunk az állatkertbe. A táborvezetők büszkéek voltak a gyerekekre, mert fegyelmezettek voltak, az idősebbek figyeltek a kisebbekre az utazás alatt.

A tábor második hetében sajnos az időjárás ellenünk fordult. Az egész hétre kiadott hőségriasztás miatt át kellett szerveznünk a programjainkat. A táborvezetőknek

köszönhetően azonban ez is jól sikerült. A gyermekek épületen belül tudtak asztaliteniszezni, pókfocizni, és sokféle kézműves foglalkozáson is részt vehettek. Készíthettek karkötőt, drótfát, lehetett száraztermést ragasztani, valamint a dekopázs technikát elsajátítani. A gyerekek nagy kedvence, a vasalós gyöngy ezen a héten sem maradhatott el. A kézműves foglalkozásokon mindenki kiélhette a fantáziáját. Készítettek WC-papír gurigából tolltartót, az ügyesebbek távcsövet is. Ezen a héten a meghívott vendégeink között voltak a mentők, ők is felhívták gyermekeink figyelmét a nyár veszélyeire, kiemelten a fürdőzésnek és a nagy melegnek a szervezetre gyakorolt hatására. Egy csévharaszi tagunk a családjával fegyverbemutatót is tartott a sportpályán, majd az íjászatot és az íjpuska használatát is ki lehetett próbálni. Sokat fociztunk is. Az utolsó nap délutánját a hagyományokhoz híven a szülők által készített sütemények elfogyasztásával és búcsúzkodással töltöttük.

A két hét eseményeit összegezve, a több hónapos, hosszú tervezési munka meghozta a gyümölcsét. A gyerekek által írt vélemények alapján elmondható, hogy nagyon jól érezték magukat, szerették a programokat, a kirándulást, és az előadásokat is szívesen hallgatták végig. Több barátság szövődött a tábor során.

Köszönjük támogatóinknak és minden közreműködőnek a segítségét!

KERESZTES HAJNALKA

MONORI NAGYCSALÁDOS EGYESÜLET ELNÖKE

Nagycsaládos játszóutca Pécsen

Idén már tizenhetedik alkalommal hívtuk meg Pécs város családjait, hogy töltsenek velünk egy délutánt Pécs egyik gyerekek által közkedvelt helyén, a Sétaterén október 7-én délután.

Egyesületünk önkéntesei nagy munkával készültek a napra, s kínáltak sokféle érdekes tevékenységet a látogatóknak. Fontosnak tartjuk, hogy ezen a programon ne legyenek árusok, ne a vásárlásban találjanak örömet az emberek, hanem az együttlétnben, az együtt játszásban.

A gyerekek „menetlevelet” kaptak, 20 játéklehetőséget kínáltunk nekik. Ebből ha ötfélét teljesítettek, akkor ajándékot választhattak maguknak. Nagy volt az igyekezet, hogy ügyesen lecsússzanak a kötélpályán, ledobják a sárkánynak mind a hét fejét, totókat töltsenek ki, halacskákat horgásszanak, eltalálják a csőből kiguruló diót, nemezeljenek, hímezzenek, varrjanak, papírt hajtogassanak...

Közben Pécs legjobb bábszínháza, a Márkus Színház szórakoztatta a gyerekeket és a felnőtteket egyaránt.

Az égiek is velünk voltak, mert az előrejelzés ellenére szép őszi napsütésben játszhattunk együtt, csak amikor már a pakolást is befejeztük, akkor szakadt le az ég.

SZÉKELY KAMILLA

PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ NAGYCSALÁDOS EGYESÜLET

1 éves a Nagycsaládosok Tomajmonostorai Egyesülete

Boldogan ünnepeltük idén júliusban egyesületünk első születésnapját. Programunk nagyon jól sikerült. Reggel fúvósok ébresztettek bennünket, majd megérkezett a bohóc is gyermekeink nagy öröme. Később a Groovehouse, az Appoló 23 és a „Szélfúttá össze együttes” produkcióit hallhattuk, láthattuk. Az utóbbi formációval sikerült mosolyt csalni a vendégek arcára. Iskolánk diákjai is felléptek a színpadon, és őszintén mondhatom, hogy ismét bebizonyították, milyen tehetségesek.

Augusztusban bográcsoztunk a családokkal, ez is igen jó volt. A bográcásban főtt a paprikás krumpli, ettük a süteményeket, gyermekeink önfeledten játszottak, futkároztak az udvaron. Az összejövetel összehozta a társasá-

got, a gyerekek és a felnőttek is közelebb kerültek egymáshoz.

Szeptember 3-án megkezdődött a tanév, az első osztályos gyermekeknek írószercsomagot ajándékoztunk.

A Művelődési Ház augusztusban meghirdetett, „Életképek Tomajmonostoráról” című pályázatára saját pályaművet adtunk be. Az eredményhirdetés a búcsú kertében zajlott le, szeptember 8-án. Sajnos helyezést nem értünk el, bár úgy gondoljuk, nagyon szép filmet adtunk be. Sebaj, ez a film bárhol méltón képviselhet majd bennünket a közeljövőben.

BOROS SZILVIA

NAGYCSALÁDOSOK TOMAJMONOSTORAI
EGYESÜLETE

ÉLETÜNK

Miért kiabálunk, amikor dühösesek vagyunk?

Egy szent tanító a Gangesz partján készült a rituális fürdőjére, amikor a közelben egy család tagjait hallotta dühösen kiabálni egymással. Mosolyogva a tanítványaihoz fordult, és megkérdezte:

- Miért kiabálnak az emberek, amikor dühösesek?

A tanítványok elgondolkodtak, s az egyikük így szólt:

- Amikor elvesztjük az önuralmunkat, kiabálunk.

- De miért kell kiabálni, amikor az, akihez beszélsz, ott áll melletted? Halkan is elmondhatnád neki azt, amit akarsz - mondta a tanító.

A tanítványok nem találták a választ, s a szent a következő magyarázatot adta:

- Amikor az emberek haragszanak egymásra, a szívük eltávolodik egymástól. A távolság miatt kiabálniuk kell

ahhoz, hogy hallják egymást. Minél dühösebbek, annál jobban kiabálnak, mert annál nagyobb a távolság.

Amikor két ember megszereti egymást, nem kiabálnak, hanem kedvesen, lágyan beszélnek, mert a szívük nagyon közel áll egymáshoz, nincs köztük távolság.

Amikor még jobban szeretik egymást, annyira egy helyen van a szívük, hogy már halkan sem kell megszólalniuk, megértik egymást már abból is, hogy csak egymásra néznek. Ilyen közel állunk egymáshoz, amikor szeretet van köztünk.

A tanítványaira nézett, és így folytatta:

- Amikor vitatkoztok, ne hagyjátok, hogy a szívetek eltávolodjon! Ne mondjatok olyan szavakat, amelyek eltávolítanak benneteket egymástól, mert különben eljön az a nap, hogy olyan nagy lesz a távolság, hogy nem találjátok meg a visszavezető utat!

Életek a kezünkben

Felgyorsult társadalmunkban gyakran van gond a gyerekek viselkedésével. Rosszabbak lennének a mai gyerekek, mint egy-két generációval korábban szüleik, nagyszüleik voltak? Nem gondolnám. Nem ők változnak, a világ lett más.

Teljesítmény- és sikerorientált társadalmunkban már az óvodás gyerekek sem élvezhetik a felhőtlen gyerekkort, rendszeres elfoglaltságaik, feladataik vannak. Ráadásul a mai kétkeresős családmódel szerint mindkét szülő dolgozik, viszonylag kevés időt tölt otthon. Ez eredményezheti a család jobb anyagi helyzetét (ugyan még ez sem biztos), de mindenképpen azt jelenti, hogy nehezebb úgy beosztani az időt, hogy mindenre teljék belőle. Sokszor nem is sikerül, valami hiányt szenved, hiszen munka után a szülők rohannak különórákra a csemetéikkel, és mire otthon együtt a család, már mindenki kilúgozott, fáradt, nehezen alakítható ki az este gördülékeny menete. Szinte lehetetlen azokat az állandó szokásokat, apró tradíciókat rendszeressé tenni, amelyek a gyerekek nevelésében, életében olyan fontosak lennének, mint például a közös leülős vacsora vagy akár az esti meseolvasás. Az idővel állandó harcban állunk. Úgy rohanunk, hogy kifulladásig, lóg a nyelvünk, mégis folyton leköröz bennünket.

Csoda volna, hogy gyermekeink fel akarják hívni magukra a figyelmet? Az általunk rosszaságnak titulált viselkedés gyakran nem más a részükről, mint jelzés, hogy „Hahó, itt vagyok, velem is foglalkozzatok!” Ha meg akarjuk érteni őket, először is meg kell próbálnunk beleélni magunkat a helyzetükbe. Mire vágyik a gyermek? Elsősorban szeretetre és a szülő figyelmére. Nem pénzre, nem extra játékokra, nem trendi ruhákra és nem is a drága különórákra. Ehhez az életszínvonalhoz mi szoktatjuk őket hozzá, ha megtehetjük, akár áldozatok árán, mert látjuk másoknál, hogy ez most szinte társadalmi elvárás, és nem akarjuk, hogy a mieink lemaradjanak, kilógnak a sorból. Nem ritka az olyan szülő sem, aki saját gyermekkori vágyait szeretné megvalósítani gyermekeiben, és ez a legveszélyesebb, mert ez váltja ki a legnagyobb ellenállást a gyerekből és a legnagyobb értetlenséget a szülőből. Természetesen mindig a felnőtt dönt, de nem szabad, hogy a gyerekek úgy érezzék, rájuk akarunk erőltetni valamit. Próbáljunk inkább kedvet csinálni nekik az általunk jónak ítélt elfoglaltságokhoz, de előtte mindenképpen szelektáljunk, állítsunk rangsort, melyik különóra a gyerek saját érdeke, és melyek azok, amelyekre csak jó lenne, ha tudna járni.

A játékok és ruhák tekintetében sem érdemes túl nagy áldozatokat hozni. Keressük inkább az alkalmat, hogy annyiszor kimutathassuk, mennyire szeretjük gyermekeinket, ahányszor csak lehet! Mosolyogjunk rájuk, simogassuk meg őket akár minden különösebb ok nélkül, és beszéljünk velük minél többet! Ezek az oly szimpla dol-

gok a mindennapi rutin mellett gyakran nem kapnak elég hangsúlyt, elsikkadnak, pedig mindkét fél számára pótolhatatlanok lennének. Sokszor hazamegyünk, zsong a fejünk a napi információáradattól, és nem is vesszük észre, hogy gyakorlatilag nem kommunikálunk. Figyeljünk oda

nagyon, mert vannak családok, ahol a napi beszélgetés már csak néhány mondatra korlátozódik.

Legyünk következetesek, legyenek mindig ugyanazok a megengedett és a tiltott dolgok! Akkor a gyerekek, bár továbbra is sok elérhetetlen dologra fognak vágyódni, mégis úgy érzik, hogy az élet ezek nélkül is megy tovább, és belenyugszanak, ha valamit nem engedünk meg nekik. De ha hol szabad valami, hol nem, akkor a gyerek állandó bizonytalanságban él, és túl nagy hangsúlyt fektet majd arra, hogy mit kap meg és mit nem. Úgy érzi, hogy a szülei szeszélyeinek van kiszolgáltatva. Ez nagyon rátelepedhet a szülők és a gyerek kapcsolatára. Ha azonban a gyermek tapasztalja, érzi, hogy szülei szívesen játszanak vele a szabadidejükben, szeretnek vele lenni, akkor kevésbé fog követelőzni. Ehhez azonban elengedhetetlen, hogy rendszeresen, minden nap legyen olyan hosszabb-rövidebb időszak, amikor a gyerekek a szülők vagy legalább az egyik szülő teljes figyelmét élvezhetik. Ha csak lehet, ne szidjuk őket, hanem próbáljunk az értelmükre, a lelkükre hatni! Különösen törekedjünk erre, ha fáradtnak és türelmetlennek érezzük magunkat, mindig jusson eszünkbe, hogy elsősorban rajtunk múlik, milyen emberek lesznek! Jövendő életük van a kezünkben!

Egy élet a kezében

- „Ha a gyerekek kritizálva élnek,
megtanulnak megbélyegzettnek lenni.
- Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek,
megtanulnak veszekedni.
- Ha a gyerekek kicsúfolva élnek,
megtanulnak szégyenlősnek lenni.
- Ha a gyerekek megszegyenítve élnek,
megtanulják bűnösnek érezni magukat.
- Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
megtanulnak türelmesnek lenni.
- Ha a gyerekek bátorítva élnek,
megtanulnak bízni.
- Ha a gyerekek dicsérve élnek,
megtanulják megbecsülve érezni magukat.
- Ha a gyerekek méltányosságban élnek,
megtanulnak hittelt élni.
- Ha a gyerekek megerősítve élnek,
megtanulják magukat szeretni.
- Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,
megtanulják megtalálni a szeretetet a világban.”

(Dorothy Law Holte)

TÖLGYES ESZTER

Mese az ősziről

Valamikor régen, még a világ kezdetén nem voltak ám ilyen színesek a falevelek ősszel, mint most! Egyhangú volt minden fa. Ha elmúlt a nyár, megsárgultak és lehullottak. Ősz apó már nem akart változtatni régi szokásán, megelégedett a sárgával is.

Ősz úrfi, a fia egyszer különös ötlettel állt elő.

– Hadd fessek be én a fákat, csak egyszer! Már láttam, Édesapám hogy csinálja!

Az öreg Ősz ráállt, de titokban azért figyelte fia tevékenységét.

Először Ősz úrfi a szorgos kis méheket bízta meg, hogy nyáron gyűjtse nekik sok-sok festéket a virágokból. Azok el is vállalták, hiszen mi sem kedvesebb munka számukra, mint virágról virágra szálldosni, nektárt gyűjtögetni. Külön kis kosarat kaptak, amibe a színeket gyűjtötték. Hétfőn a sárga, kedden a piros, szerdán a kék, csütörtökön a zöld, pénteken a bordó színeket gyűjtötték. A többi két napon azt csinálták, amit akartak. Így ment ez egész nyáron. Gyűltek a színek. Hatalmas halmokat halmoztak fel a szorgos kis méhek, és munkájuk gyümölcsét minden nap megcsodálták.

Telt, múlt az idő. A reggelek hűvösödtek, a nap egyre gyengébben ontotta fényét, melegét, a virágok elkezdtek száradni. Az emberek megkezdték a betakarítást a kertekben, a mezőn.

Ősz úrfi elérkezettnek látta az időt, hogy munkához lásson. Felvette mellényét, és elindult. Ahogy közeledett a festékgyűjtő helyhez, egyre nagyobb lármára lett figyelmes. Hallja, hogy a színek veszekednek, melyikük a legszebb. Olyannyira belemerültek a vitába, hogy összekeveredtek a nagy civakodás

közben. Mire az úrfi odaért, már nem volt csak minden színből egy kevéske, ami tiszta maradt. De volt narancs, rozsdabarna, zöldesbarna, bordópiros és azok számtalan árnyalata. Nagyon dühös és elkeseredett volt egyszerre. Most mi lesz?

Ám nem volt mit tenni. A mezőről már elfogytak a színek, újakat gyűjteni nem volt honnan, így hát ezekkel pakolta tele zsebét az Úrfi, és hintette, hintette, nem is nézte, hová. Szomorú volt, mert attól tartott, apja nem bízta többé rá a munkát.

Mire mindent átvarázsolt, Ősz apó is előjött, hogy gyönyörködjön fia munkájában, de nem látta sehol.

Egy hatalmas tölgyfa tetején pillantotta meg.

– Mi a baj, fiam? – kérdezte.

– Bocsásson meg, Édesapám, de nem tudtam elvégezni tisztességesen a munkát, amit annyira szerettem volna – és elmesélt mindent, mi is történt.

Az öreg Ősz a keblére vonta, és így szólt.

– Hallgasd csak, fiam! A saját panaszkodtól nem hallod az embereket, a gyerekeket.

Ősz úrfi elhallgatott, és arra lett figyelmes, hogy az emberek így kiáltottak:

– Soha nem volt még ilyen szép, színes ősziünk!

Az öreg Ősz büszke volt fiára, az meg örömmel ölelte át apját, hogy mégis sikerült, elégedettek az emberek.

Így történt bizony, és azóta színesek a falevelek a fákon, a cserjéken, a bokrokon. Hol több, hol kevesebb festék hullik egy-egy fára, de a legpompázatosabb színekben tündökölnék az erdők, és örül neki minden madár, minden állat és minden gyereke, de még a felnőtt is.

Miért színesek az őszi falevelek?

A klorofill, a levelek zöld festékanyaga a napfényből szerez energiát, hogy a fotoszintézis fenntartsa az életet a Földön. Minden ősszel mégis többmillió tonna klorofill bomlik el néhány hét alatt. A trópusokon még nagyobb mértékű bomlás játszódik le a száraz évszak kezdetén.

A sarkoktól a trópusok felé vonuló színhullám naponként 60-70 kilométert tesz meg Nyugat-Európában. A

klorofillmolekulák néhány nappal előbb bomlanak el, mint a levelekben található sárga vegyületek, a karotinoidok – ezért sárgulnak meg a levelek. A vörös árnyalatot valószínűleg az okozza, hogy több egyszerű fenolvegyület vörös vagy lilás, vízben oldódó antocianinná alakul át.

A klorofill azonban nemcsak ősszel bomlik el. A gom-

bák, vírusok is pusztíthatják; gyakran a klorofill eltűnése jelzi a növények megbetegedését vagy a tápanyagok hiányát. Rengeteg klorofillt fogyasztanak el a legelőre kihajtott állatok is. A „legelés” még nagyobb mértéket ölt a tengerben: az egysejtű, fotoszintetizáló fitoplanktonból indul ki szinte minden tengeri tápláléklánc.

A biokémikusok már régóta kíváncsiak arra, hogy hová tűnik a klorofill. Az 1880-as években Anton Kerner, egy bécsi növénytan-profeszor mikroszkopikus változásokat fedezett fel az őszi levelekben: feljegyezte, hogy a klorofill-testecskék (a kloroplastok) fényes, sárga szemcsékké zsugorodtak össze, s ezeket végső, haszontalan maradékoknak tekintette. Ma már tudjuk, hogy ezek a szemcsék lipid membránok, ame-

lyek az oxigéngyökök hatására keményedtek meg – tulajdonképpen megavasodtak. A fény azoknak a zsírtesteknek köszönhető, amelyek nem bomlottak el egészen.

A múlt században már tudták, hogy a növényből eltávolított klorofill gyorsabban bomlik, különösen fény hatására. Később a tudósok kimutatták, hogy a növényből kivont, szerves oldószerben oldott klorofill továbbra is fényt nyel el, és nagy energiájú elektronokat termel, amelyek reakcióba lépnek az oxigénnel. Ez az oxigén megtámadja a klorofillt, a molekula belső kötése véletlenszerűen rendeződnek át, a gyűrűszerkezet szétszakad: a klorofillból kis molekulatömegű, szintelen vegyületek keletkeznek...

Forrás: www.tengerecki.hu

Falevelek minden mennyiségben!

Az őszi tájat a színes falevelek teszik varázslatosá. Ilyenkor jó elfoglaltság lehet séták alkalmával színes faleveleket gyűjteni. Otthon néhány alapötletre és a fantáziánkra hagyatkozva szebbnél-szebb képeket készíthetünk belőlük.

Első lépés a falevelek tartósítása:

Többféle lehetőség van a levelek tartósítására. Ezt érdemes a felnőtteknek már előre elvégezni, de picit nagyobbacska gyerkőcök esetében akár őket is be lehet vonni a munkába.

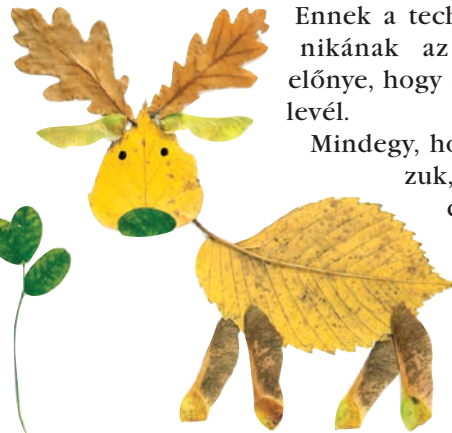
- Préselésnél a leveleket tegyük vastag, nehéz könyvek közé. Ennek a technikának egy kis hátránya azonban, hogy mivel kiszárad a levél, könnyen törik és porlad.
- A zsírpapíros tartósításnál a falevelet két zsírpapír közé tesszük, majd törölközőt helyezünk rá. Néhányszor közepesen meleg vasalóval átvasaljuk. A zsírpapír levéllel nem érintkező része összetapad, vágjuk körbe a levelek szélétől néhány milliméterre!
- A glicerines tartósítás nagyon egyszerű, bár kicsit hosszabb időt vesz igénybe, mint a vasalás. Egy edénybe töltünk egy rész glicerint és két rész vizet, majd alaposan keverjük össze! Ebbe tegyük bele a

faleveleket úgy, hogy a folyadék teljesen ellepje! A leveleket hagyjuk ázni néhány napig! Pár nappal később vegyük ki, csöpögtessük le, majd a főlősleges folyadékot itassuk fel róla!

Ennek a technikának az az előnye, hogy rugalmas és hajlékony marad a levél.

Mindegy, hogy melyik technikát alkalmazzuk, tartósított levelekből kreatív dolgokat alkothatunk. Apróra tépve, vágva vagy egészben képeket készíthetünk belőlük, befestve nyomdázhatunk vele, körberajzolhatjuk kifestőnek stb. Néhány hozzávalóval kiegészítve alkothatunk belőlük vidám figurákat is, például pillangót, madarat vagy bármilyen kis kedvencet.

A figurák testét papírból vágjuk ki, rajzoljunk rá arcot filctollal, végtagokat zseníliadrótból ragasszunk nekik! Díszíthetjük még madártollal, apróbb termésekkel, magokkal, szirmokkal. Decoupage ragasztóval a félig megszáritott leveleket befőttesüvegre ragasztva pedig hangulatos mécseseket kapunk, melyekkel a színes faleveleken átszűrődő őszi napfényt varázsolhatjuk otthonunkba.

DÖRMÖGŐ DÖMÖTÖR

Dörmi és Dorka Kincskeresőnek állnak! Csak egy gondjuk van, nem tudják, merre is menjenek. A bejelölt utak közül csak egy vezet a kincshez.

TE MEGTALÁLTAD MELYIK AZ?

Ötlet és rajz: Havi József

A helyes megfejtést a Dörmögő Dömötör c. lap szerkesztőségének előfizetés@drize.hu elérhetőségére lehet beküldeni. A november 30-ig beérkező helyes megfejtések beküldői között 5 db Ez vagyok én... című könyvet, valamint 1 db éves Dörmögő Dömötör előfizetést sorsolunk ki.

Plasztikai sebészet. Dr. Jánky György plasztikai sebész
rendel: hétfő, csütörtök: 15-19 h.

Vállalom, hogy a legalább egy éve NOE-tag, 3 vagy többgyermekes érvényes tagsági igazolvánnyal rendelkező szülők – csak 5-12 év közötti – elálló fülű gyermekét vagy gyermekeit **térítésmentesen** megoperálom, ha igényli és alkalmas a műtetre.

1114 Budapest, Bartók Béla út 1.

☎ **365-8633; 20/934-8778**

e-mail: jankydr.plastsurg@t-online.hu

Szállítás-fuvarvállalás

NOE-ban leinformálható, a Titkárságnak régóta dolgozó, megbízható fuvarozó személygépkocsival munkát vállal magánszemélyeknek, illetve cégeknek, alkalmanként vagy rendszeres megbízásra. Bel- és külföldi személyszállítás, gyermekek iskolába szállítása, futárszolgálat, anyagbeszerzés, áruterítés, postai ügyintézés.

NOE-tagoknak kedvezmény!

☎ **20/935-4600 Pfeil István**

e-mail: pfeilistvan@gmail.com

Költöztetés, fuvarvállalás, lomtalanítás Budapesten és az egész ország területén. Szállítás: zongora- és páncélszekrény-szállítás.

Kedvező árak, ügyfélbarát kiszolgálás.

NOE-tagoknak árengedmény!

Ha bármilyen szállítási gondja van, hívjon bizalommal!

☎ **30/509-2284 Sárközi Zsolt**

web: www.koltozesmaskepp.hu

Homok, sóder, murva, beton, termőföld szállítását 5 tonnáig vállalom Budapesten, NOE-tagoknak 5% kedvezménnyel!

☎ **20/956-5720 Kovács Árpád**

e-mail: teherfuvarozas@uw.hu

web: http://teherfuvarozas.uw.hu

ENERGETIKAI TANÚSÍTÁS (épület-lakás zöldkártya, az ingatlan adásvételhez és bérbeadáshoz kötelező)

17.000 Ft-tól, azonnalra.

Igény esetén online adatközléssel is.

Hőkamerázás, hőfényképezés.

☎ **30/431-2402 Garancsy István**

KEDVEZMÉNYEK

I-skola Kft. (1082 Budapest, Hock János u. 3.)

☎ 06-30/423-8303; www.i-skola.hu

10% kedvezmény NOE-tagoknak!

Telekparti Szabadidő és Lovaspark (Gyomaendrőd, V. ker. 2/2)

☎ 06-20/823-1995; www.telekpart.hu

NOE-igazolvánnyal rendelkezők 20% kedvezményt kapnak a szolgáltatások árából!

SDG Családi Hotel és Konferencia Központ (8624 Balatonszárszó, Csárda u. 39-41.)

☎ 06-87/563-000; www.sdghotel.hu

Minimum 50% kedvezmény NOE-tagoknak érvényes tagkártya esetén.

Kockajáték Kft. (1024 Budapest, Keleti Károly u. 15/c)

☎ 06-1/789-8819; www.kockajatek.hu

NOE-tagok használt legó vásárlása esetén 10%, új vásárlása esetén 5% kedvezményt kapnak.

Honlapon keresztül történő vásárlás esetén is érvényes a kedvezmény, megjegyzés: NOE.

Benedetti Energiagazdálkodási Kft. (1152 Budapest, Hunyadi u. 8/a)

☎ 06-20/260-8486; info@benedetti.hu; www.benedetti.hu

NOE-tagoknak 10% kedvezmény az energetikai tanúsítvány árából!

SINOIMPEX Kereskedelmi Kft. (2084 Pilisszentiván, Erzsébet park 010/58)

☎ 06-30/460-6086; <http://kerekpardiszkont.unas.hu>

NOE-tagok a gyerek kerékpárok, a rollerek és sport-szettek árából 10%, a felnőtt kerékpárok árából pedig 5% kedvezményt kapnak.

KÉPMÁS

› stílusos › bátor › elkötelezett
20 % kedvezmény, csak NOE-tagoknak!

Kedves NOE-tag!

Magyarország jövője az egészséges, erős családokra épül, ezek lesznek a kisközösségek és a magyar társadalom alapjai. A televízió, az internet és a nyomtatott sajtó életünk részévé vált, az ott közvetített minták pedig észrevétlenül is befolyásolják házastársunkkal, gyermekeinkkel, szüleinkkel való kapcsolatunkat. Válasszon olyan sajtóterméket, amelyben a család értéként jelenik meg, amely iránytű a kultúrában és a közéletben, segítő társ a gyermeknevelésben, a párkapcsolat gondozásában és a háztartásban!

Kérjük, előfizetésével is támogassa a magyar családbarát médiát.

Szeretnénk mi is támogatni az Önök erőfeszítéseit, ezért az egyéves Képmás-előfizetés díját a NOE-tagoknak 20%-kal csökkentettük! Így 5100 Ft helyett 4080 Ft-ért rendelheti meg a magazint.

Levélben, telefonon vagy a honlapunkon jelezze előfizetési igényét! A befizetéshez szükséges csekket kipostázzuk, legegyszerűbben a kedvezményes díj átutalásával érvényesítheti előfizetését. **Kérjük, hogy NOE tagsági számát minden esetben tüntesse fel.**

Telefon/Fax: (1) 365-1414
E-mail: elofizetes@kepmas.hu
Honlap: www.kepmas.hu

Számlaszám: 10700347-26317904-51100005 (CIB Bank)
Postacím: 1518 Budapest, Pf.: 41.

HetiVálasz

Kedvezményes **Heti Válasz**-előfizetés a Nagycsaládosok Egyesülete tagjai számára

Fizessen elő most egy évre, és tagja lehet a Heti Válasz hűségklubjának!

Részletes információ:
www.hetivalasz.hu/elofizetes

Egyéves előfizetés: **14 000 Ft** (45% kedvezmény)

Féléves előfizetés: **7600 Ft** (41% kedvezmény)

Negyedéves előfizetés: **4900 Ft** (23% kedvezmény)

A kedvezmény kizárólag érvényes NOE-tagkártyával vehető igénybe, a Heti Válasz kiadói ügyfélszolgálatán, illetve weboldalunkon keresztül!

CBC Irodaház, 1027 Budapest, Horvát u. 14–24., V. emelet • Nyitva tartás: h.–p.: 8.00–16.00 • Telefonon: (06-1) 461-1447
E-mailen: informacio@hetivalasz.hu • Postai úton: Heti Válasz Kiadó Kft., 1027 Budapest, Horvát u. 14–24.

www.hetivalasz.hu/elofizetes

Kérjük, megrendelésénél mindig tüntesse fel NOE-tagkártyája sorszámát a kedvezmény igénybevételéhez! Ennek hiányában nem áll módunkban az előfizetést a kedvezményes díjjal számolni.

Csekkes befizetés esetén kérjük, vegye figyelembe a 10 napos átfutási időt. Banki átutalás esetén a megjegyzés rovatban kérjük tüntesse fel a pontos kézbesítési nevet és címet, vagy ha ismert már a 6 jegyű kiadói azonosítója, akkor azt. Bankszámlaszámunk: OTP Bank Nyrt., 11706016-20815789-00000000

Örömhír

Megszületett **Török Bernát Péter** unokánk – Péter fiunk és Orsi menyünk 7. gyermeke. Anya-apa és pici jól vannak, a kicsi éppen a 20. unokánk. Nagy öröm, nagy kegyelem!

Török Ádám

Örömmel tudatjuk, hogy 2012. szeptember 17-én megérkezett Levi unokám kistesója, a mi **Annánk**. Súlya 3 kg, hossza 56 cm. Baba is, mama is jól vannak. Immár háromszoros nagymama lettem!

*Csurgó Erzsébet
(a NOE Levelek grafikáinak készítője)*

Örömmel tudatjuk mindenkiel, hogy 2012. július 1-jén megszületett az Életfa Egyesület legifjabb tagja, **Dömsödi Zsófia Panka**. A pici lány 6. gyermekként érkezett Cseh Dalma és Dömsödi József családjába. Sok boldogságot kívánunk a családnak!

*Lauer Kati
(Mosonmagyaróvár)*

Vida Márta és József 4. gyermeke, **Özséb** 2012. 07. 13-án 55 cm-rel és 3210 g-mal született, testvérei Alma, Vilmos, Álmos.

*Peregovics Zoltánné
Erzsike
(Piliscsabai Csoport)*

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy 2012. szeptember 14-én megszületett Péteri Lajos és Penczer Cecília harmadik gyermeke, **Liza Brigitta** (3450 g, 55 cm). Testvérei, Patrik és Panka már nagyon várták az új családtagot. Egyben várományos tagból rendes taggá vált a család. Szívvel gratulálunk, és jó egészséget kívánunk nekik.

*Kapás Ági
(Nagycsaládosok Szentendrei
Egyesülete)*

Istennek hála, **Eröss Soma**, a Gyermelyi Napraforgók Csoport legfiatalabb tagja augusztus 26-án megérkezett. Szeretettel várták és fogadták testvérei: Bálint, Barnabás, Balázs és Alíz, valamint szülei: Eröss Dániel és Süle Zsuzsanna.

Süle Zsuzsa

A Nagycsaládosok Kétsopronyi Egyesülete örömmel tudatja, hogy 2012. augusztus 26-án megszületett Petrovszki Anita és Szász Árpád 9. gyermeke, **Szász Mária**. Két nővére és hat bátyja várta.

2012. október 2-án megszületett Bartolák Ildikó és Petrovszki István 3. gyermeke, **Petrovszki Róza**. Áron és Réka meg az egész család várta.

Megyeriné Závogyán Mária

MÉDIATÁMOGATÓINK

